

LU 2015, varuvärden och prognoserad varuhandel¹

Christer Anderstig och Moa Berglund

Innehåll

1	Inledning	2
2	Export och import 2010-2040 enligt LU15	3
3	Historiska och prognoserade varuvärden	5
4	Export och import i ton 2010-2040	9
5	Känslighetsanalys och slutsatser	11

---

¹ Denna PM har tagits fram inom ramen för ett pågående forsknings- och utvecklingsprojekt finansierat av Trafikverket.

1 Inledning

En ny prognos för efterfrågan på godstransporter har tagits fram². Enligt Bas-scenariot i denna prognos ökar exporten och importen i ton med 1,4 respektive 2,5 procent, i genomsnitt per år 2012-2040. Det totala godstransportarbetet (ton km), beräknas i prognosen öka med ca 2 procent per år. Det har ifrågasatts om en så snabb ökning av transportarbetet är trovärdig, eftersom det innebär ett trendbrott i förhållande till den historiska utvecklingen³. Enligt den statistik som myndigheten Trafikanalys redovisar har transportarbetet under några perioder ökat med mer än 2 procent per år⁴. Men statistiken visar att transportarbetet inte ökat så snabbt under någon tidigare period som är lika lång som prognosperioden.

I denna PM ska vi analysera prognosen för varuhandelns utveckling, med avseende på de bakomliggande antaganden och beräkningar som ligger till grund för prognosen. Det handlar dels om antaganden i Långtidsutredningen (LU15) angående utvecklingen av export och import per varugrupp i kronor (volym), dels om antaganden och beräkningar för att omvandla export och import i kronor till export och import i ton (med hjälp av så kallade varuvärden, uttryckta i tusen kronor/ton).

Analysen behandlar inte den prognoserade utvecklingen av det totala transportarbetet, som beräknas i Samgods-modellen. Men varuhandelns utveckling påverkar i hög grad utvecklingen av det totala godstransportarbetet och prognosen för varuhandeln kan tjäna som en indikator på utvecklingen av det totala transportarbetet.

Den prognos som tagits fram avser utvecklingen för de olika varugrupperna i Samgods-modellen. I beräkningsarbetet för denna prognos är det nödvändigt att göra antaganden om nycklar mellan varugrupper på den aggregerade nivå som LU15 arbetar med, och varugrupper på mer detaljerad nivå.

För att undvika de eventuella felskattningar som dessa nycklar kan ge upphov till genomförs analysen i denna PM med samma (grövre) varugrupsindelning som i LU15. Beräkningarna för att komma fram till utvecklingen i ton genomförs med samma metod och underlagsdata som i prognosen för Samgods varugrupper. Med en annan indelning i varugrupper blir dock prognosen för utvecklingen i ton som redovisas i denna PM inte exakt densamma som prognosen för Samgods varugrupper.

---

² ”PWC-matriser år 2040, Transportefterfrågan i Samgodsmodellen för prognosåret – metod och resultat”, WSP och Sweco 2015-11-09.

³ Se t ex Trafikanalys PM 2015:15, ”En jämförelse mellan trafikprognoser och faktisk trafikutveckling”.

⁴ Det gäller t ex perioden 1993-2008. Den snabba tillväxten under denna period är dock inte ”konjunktneutral”.

2 Export och import 2010-2040 enligt LU15

Prognosen för utvecklingen av varuexport och varuimport baseras på underlag från Konjunkturinstitutet (KI) till basscenario i LU15. I Tabell 1 visas den årliga tillväxten 2010-2040 för de aggregat av varugrupper (EMEC) som KI arbetar med, basårets nivå enligt Nationalräkenskaperna (SCB), och resulterande nivå för prognosåret 2040.

Tabell 1 Export och import 2010 och 2040 med årlig tillväxt per varugrupp enligt antaganden i LU15. MSEK, 2010 års priser. Källa: SCB (NR), LU15 (KI)

Varugrupp EMEC aggregat	Årlig tillväxt % 2010-2040		2010 (NR)		2040	
	Export	Import	Import	Export	Import	Export
Jordbruksprodukter	3.4	3.2	18 285	4 974	47 042	13 562
Skogsprodukter	7.8	2.6	3 577	880	7 726	8 376
Gruvprodukter	2.8	3.6	9 428	22 195	27 240	50 822
Kol, importerat	--	0.6	3 991		4 776	
Livsm., dryck, tobak och textil	3.6	4	115 282	53 049	373 905	153 274
Trävaror	1.1	3.4	10 366	31 067	28 264	43 135
Jord och sten	4.5	3.9	13 685	7 988	43 123	29 918
Papper och pappersmassa	0.4	3.9	17 595	91 782	55 444	103 459
Läkemedel	2.9	1.9	42 334	71 504	74 459	168 574
Kemiprodukter	3.8	2.8	103 744	75 287	237 551	230 485
Järn och stål	2.6	2.6	39 567	59 673	85 458	128 885
Övriga metaller	2.7	4	23 780	28 798	77 128	64 043
Metallvarutillverkning	2.1	5.7	29 627	35 674	156 292	66 546
Datorer och elapparater	5.5	4.1	192 641	184 653	643 088	920 302
Övr. verkstadstillverkning	3	4.5	135 168	163 306	506 247	396 387
Motorfordon, övr. transp.med.	2.2	3.4	122 834	126 916	334 915	243 805
Eldningsolja	2	1	13 909	25 590	18 747	46 353
Bensin och diesel	2.8	1.1	25 298	39 381	35 125	90 175
Övr. petrokem. produkter	3.4	3.4	15 732	11 176	42 894	30 473
Råolja, importerad	--	1.6	79 138		127 408	
Total			1 015 981	1 033 894	2 926 833	2 788 572
Per år %					3.6	3.4

I genomsnitt per år beräknas således varuexporten öka med totalt 3,4 procent och varuimporten med totalt 3,6 procent⁵.

Basårets uppgifter om export och import är hämtade från SCB:s nationalräkenskaper (NR), där varugrupperna är klassificerade enligt Standard för svensk produktindelning efter näringsgren (SPIN 2007). Denna statistik innehåller uppgifter om export och import i värde (kronor) men inte motsvarande uppgifter i vikt (ton).

⁵ I rapporten "PWC-matriser 2040" redovisas den genomsnittliga tillväxttakten för perioden 2012-2040, för varuexport 3,5 procent och för varuimport 3,8 procent. Att dessa tillväxttakter är högre beror främst på att basårets värden för export och import, summerat över Samgods varugrupper, ligger på en lägre nivå än summan av motsvarande värden över EMEC:s aggregat av varugrupper.

För att kunna ta fram prognoser för export och import i ton behöver vi använda den klassificering av varugrupper som innehåller uppgifter i både värde och vikt, den Kombinerade Nomenklaturen (KN). Dessa uppgifter finns på detaljerad nivå som kan aggregeras till de aktuella varugrupperna (EMEC). Statistiken enligt KN är dock inte lika heltäckande. I Tabell 2 visas motsvarande uppgifter som i Tabell 1, men med basårets uppgifter baserade på statistik enligt KN.

Tabell 2 Export och import 2010 och 2040 med årlig tillväxt per varugrupp enligt antaganden i LU15. MSEK, 2010 års priser. Källa: SCB (KN), LU 15 (KI)

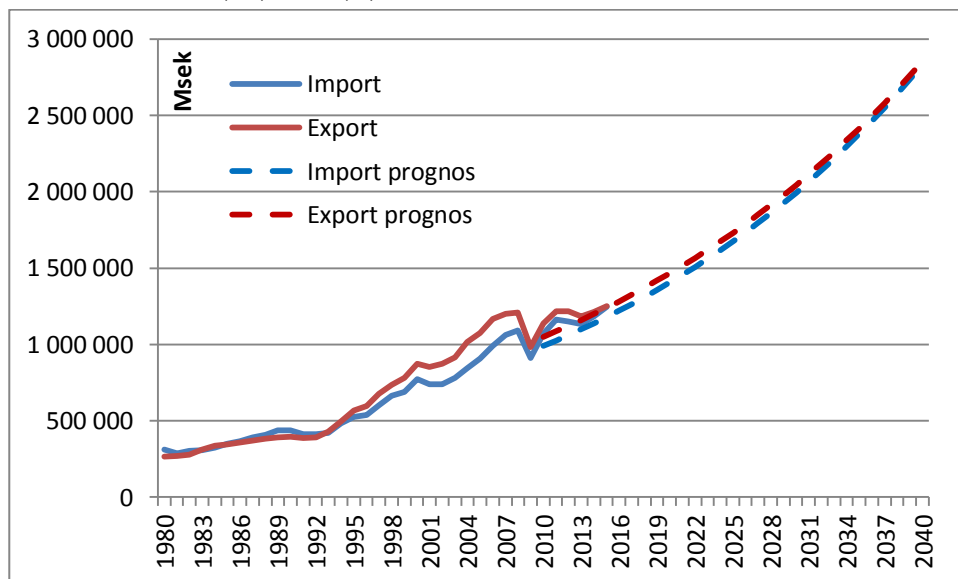
Varugrupp EMEC aggregat	Årlig tillväxt % 2010-2040		2010 (KN)		2040	
	Export	Import	Import	Export	Import	Export
Jordbruksprodukter	3.4	3.2	17 362	3 720	44 666	10 143
Skogsprodukter	7.8	2.6	3 252	927	7 024	8 819
Gruvprodukter	2.8	3.6	8 773	22 815	25 348	52 242
Kol, importerat	--	0.6	4 523		5 412	
Livsm., dryck, tobak och textil	3.6	4	108 790	56 763	352 851	164 005
Trävaror	1.1	3.4	9 992	31 613	27 243	43 894
Jord och sten	4.5	3.9	12 960	7 937	40 840	29 727
Papper och pappersmassa	0.4	3.9	17 246	97 044	54 345	109 391
Läkemedel	2.9	1.9	39 282	76 327	69 091	179 946
Kemiprodukter	3.8	2.8	102 916	78 200	235 655	239 402
Järn och stål	2.6	2.6	42 210	58 585	91 166	126 534
Övriga metaller	2.7	4	23 696	29 896	76 856	66 485
Metallvarutillverkning	2.1	5.7	27 338	32 671	144 219	60 945
Datorer och elapparater	5.5	4.1	196 798	191 443	656 964	954 141
Övr. verkstadstillverkning	3	4.5	129 448	165 054	484 825	400 629
Motorfordon, övr. transp.med.	2.2	3.4	116 565	125 781	317 822	241 625
Eldningsolja	2	1				
Bensin och diesel	2.8	1.1	49 236	71 289	68 363	163 237
Övr. petrokem. produkter	3.4	3.4	760	76	2 071	206
Råolja, importerad	--	1.6	78 957		127 117	
Total			990 104	1 050 141	2 831 877	2 851 371
Per år %					3.6	3.4

Dessa uppgifter avviker mer eller mindre från motsvarande i Tabell 1, i några fall på grund av att varugrupper sammanslagits (eldningsolja och drivmedel). Totalt hamnar basårets import några procent lägre och exporten några procent högre. Vid en samlad bedömning är dock dessa avvikelser små, och den prognoserade genomsnittliga tillväxten (3,6 procent för total import och 3,4 procent för total export) påverkas inte av klassificeringen av varugrupper.

Figur 1 visar hur export och import av varor har utvecklats 1980-2015, och den prognoserade utvecklingen 2010-2040. Under perioden 1980-2015 har varuexporten ökat med i genomsnitt 4,5 procent per år och varuimporten med 4,1 procent per år, dvs. en något högre tillväxttakt än den prognoserade för perioden 2010-2040.

Figur 1 Export och import av varor 1980-2015, prognos 2010-2040. MSEK Fasta priser = 2010.

Källa: SCB (NR), LU15 (KI)

3 Historiska och prognoserade varuvärden

För att prognosera export och import i vikt (ton) omvandlas utvecklingen i MSEK till ton med prognoserade varuvärden som i fasta priser anger export och import i tusen kronor per ton och varugrupp. Varuvärdet för specifika (mycket detaljerade) varor förändras pga. kvalitetsförändringar. Här är det dock fråga om att beräkna och prognosera varuvärden för de varugrupper som redovisats ovan, det vill säga mer aggregerade varugrupper (t ex varugruppen "Livsmedel, dryck, tobak och textil").

Inom varugrupper sker över tid förändringar i sammansättningen av varor med olika varuvärden. På varugruppsnivå är det mer sannolikt att historiskt observerade förändringar av varuvärdet uttrycker att det inom varugruppen har skett en förändrad varusammansättning, än att det har skett kvalitetsförändringar för specifika varor. Det bör förstås tilläggas att observerade förändringar av varuvärdet också kan inrymma mätfel.

De data som kan användas för varuvärdesprognosen avser varuvärdets utveckling 1995-2013. Prognosen innebär i korthet att befintliga data extrapoleras till prognosåret⁶. De data för KN-grupper som ligger till grund för varuvärdesberäkningen innebär ett visst bortfall i jämförelse med de totaler för export och import som redovisas på aggregerad nivå⁷.

⁶ Extrapoleringen genomförs med 'exponential smoothing'.

⁷ Bortfallet förklaras dels av att vissa KN-grupper saknar koppling till SPIN2007, dels av att uppgifter för vissa varugrupper är sekretessbelagda.

För att belysa hur varuvärdeberäkningen harmonierar med officiell statistik kan vi jämföra beräkningarna av utvecklingen i fasta priser, respektive utvecklingen i ton. Vi har för basåret 2010 redan visat hur beräkningen av volym i fasta priser baserad på KN-grupper överensstämmer med den officiella statistiken från NR.

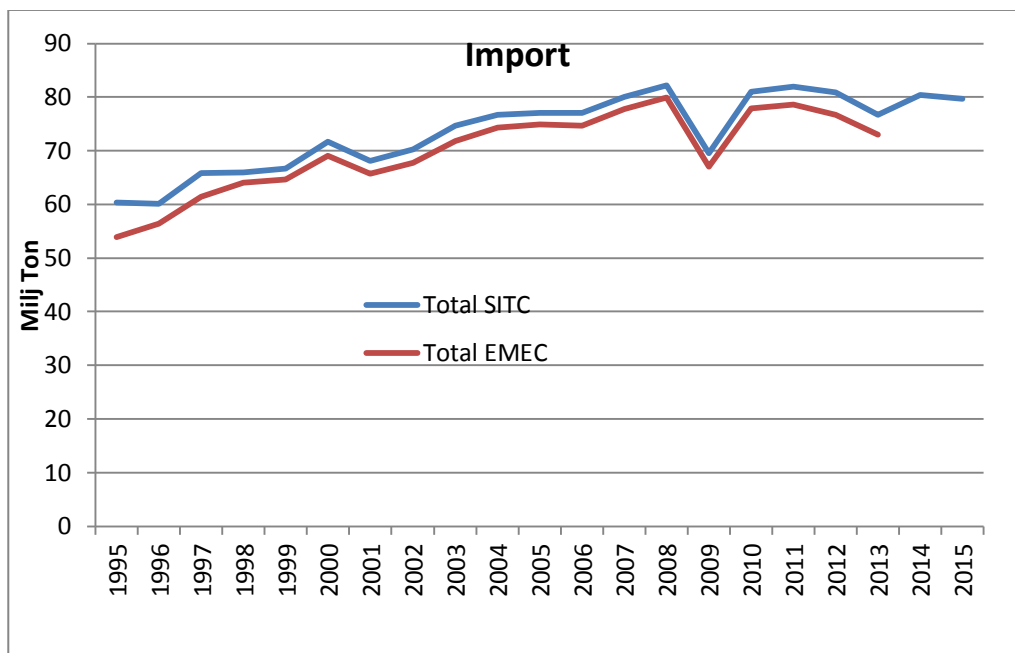
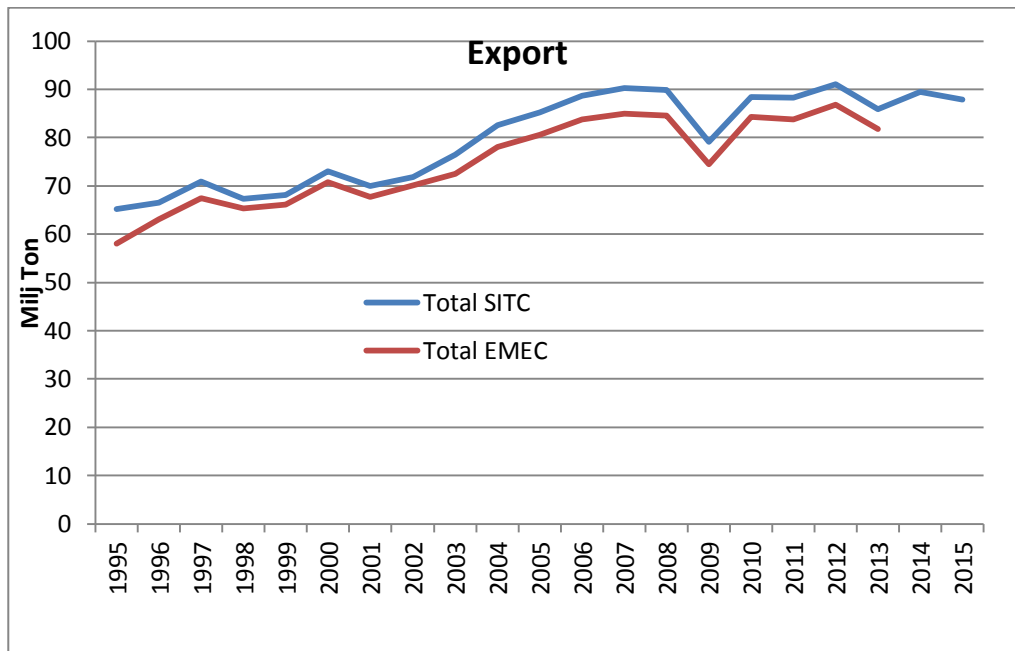
I Figur 2 visas total export och import i miljoner ton, dels enligt de data 1995-2013 som används i varuvärdesberäkningen (EMEC-varugrupper), dels enligt de data 1995-2015 som SCB redovisar i utrikeshandelsstatistiken, enligt SITC⁸.

I Tabell 3 redovisas beräknade historiska varuvärden 1995 och 2010, samt prognoserade varuvärden 2040.

---

⁸ SITC, Standard International Trade Classification.

Figur 2 Total export och import i miljoner ton 1995-2013. Total beräknad per EMEC-varugrupp respektive total enligt SITC. Källa: SCB (KN, SITC), egna beräkningar

Tabell 3 Beräknade varuvärden per varugrupp 1995 och 2010, prognoserade varuvärden 2040.

1000 kr per ton i fasta priser=2010. Källa: SCB (KN) och egna beräkningar

Varugrupp EMEC aggregat	Import			Diff 2040- 2010	Export			Diff 2040- 2010
	1995	2010	2040		1995	2010	2040	
Jordbruksprodukter	11.4	10.4	9.9	-0.5	2.7	3.2	2.2	-1
Skogsprodukter	0.6	0.5	0.6	0.1	1.1	0.8	1.0	0.2
Gruvprodukter	1.8	1.8	1.4	-0.4	0.8	0.9	1.1	0.2
Kol, importerat	1.0	1.4	2.2	0.8				
Livsm., dryck, tobak och textil	24.8	17.0	24.0	7.0	25.7	25.0	25.3	0.3
Trävaror	2.7	2.5	3.6	1.1	4.6	4.6	4.6	0.0
Jord och sten	7.9	6.0	3.3	-2.7	3.0	4.3	4.5	0.2
Papper och pappersmassa	11.5	8.9	8.8	-0.1	6.1	6.8	7.8	1.0
Läkemedel	75.5	78.7	79.8	1.1	146.2	197.7	207.4	9.7
Kemiprodukter	13.7	13.7	13.2	-0.5	14.9	15.2	16.7	1.5
Järn och stål	12.8	10.0	10.5	0.5	19.0	12.9	11.9	-1.0
Övriga metaller	32.4	28.5	23.5	-5.0	51.9	46.6	45.5	-1.1
Metallvarutillverkning	103.3	37.6	36.0	-1.6	88.0	59.1	62.5	3.4
Datorer och elapparater	108.6	229.5	479.0	249.5	95.6	285.7	683.4	397.7
Övr. verkstadstillverkning	93.8	77.2	76.0	-1.2	94.5	92.8	100.2	7.4
Motorfordon, övr. transp.med.	82.1	85.9	85.9	0.0	92.1	84.9	84.9	0.0
Eldningsolja								
Bensin och diesel	4.0	4.8	5.1	0.3	3.2	4.6	7.2	2.6
Övr. petrokem. produkter	15.3	3.1	1.9	-1.2	14.8	1.4	1.4	0.0
Råolja, importerad	4.3	4.1	3.8	-0.3				

Som framgår av Tabell 3 innebär prognosen att varuvärdet för importerade varugrupper minskar mellan 2010 och 2040 för ungefär lika många varugrupper som varuvärdet ökar eller är oförändrat. Bland exporterade varugrupper är det ett mindre antal för vilka varuvärdet beräknas minska.

Prognosen baseras på årliga data för uppskattade varuvärden under perioden 1995-2013. Prognosmetoden bygger på idén att dessa tidsserier kan uppdelas i en trend och en felterm, som representerar tidsseriernas oregelbundna och oförutsägbara komponent.

Prognososäkerheten är stor, bland annat på grund av att tidsserierna är relativt korta, 18 år. Vidare, i de fall som det prognoserade varuvärdet år 2040 är signifikant högre, eller lägre, jämfört med 2010 års varuvärde beror det på att den årliga variationen 1995-2013 inrymmer en tillräcklig stark trend för att få genomslag i prognosen. Sannolikt speglar en sådan trend främst de förskjutningar av varusammansättningen inom respektive varugrupp som ägt rum under perioden 1995-2013. Prognosen innebär därför att sådana förskjutningar inom varugrupper, mot ökade andelar för varor med höga, eller låga varuvärden, fortgår i samma takt 2010-2040 som under perioden 1995-2013.

4 Export och import i ton 2010-2040

Prognosen för export och import i ton visas i Tabell 4.

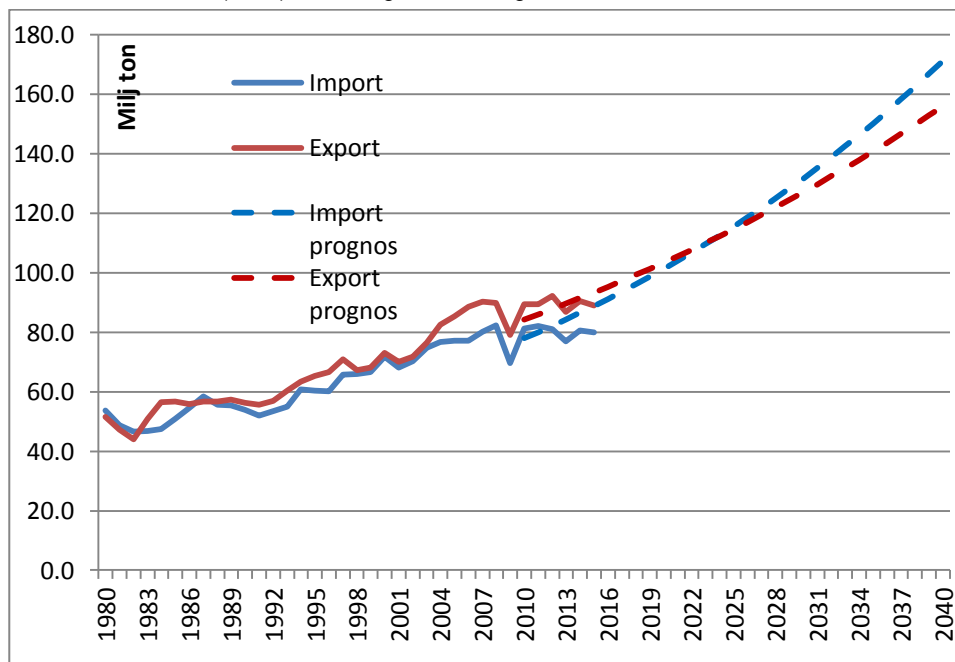
Tabell 4 Export och import 2010 och 2040 i 1000 ton och årlig tillväxt, baserat på varuvärdesprognos och årlig tillväxt per varugrupp enligt antaganden i LU15. MSEK, 2010 års priser. Källa: SCB (KN), KI och egna beräkningar

Varugrupp EMEC aggregat	Årlig tillväxt % 2010-2040		2010		2040	
	Export	Import	Import	Export	Import	Export
Jordbruksprodukter	4.7	3.4	1 662	1 163	4 522	4 623
Skogsprodukter	6.8	2.2	6 162	1 185	11 792	8 478
Gruvprodukter	2.0	4.4	4 778	26 006	17 578	46 773
Kol, importerat		-0.9	3 285		2 509	
Livsm., dryck, tobak och textil	3.6	2.8	6 393	2 269	14 688	6 472
Trävaror	1.1	2.2	3 984	6 820	7 604	9 542
Jord och sten	4.3	6.0	2 149	1 863	12 347	6 610
Papper och pappersmassa	-0.1	3.9	1 947	14 261	6 180	14 038
Läkemedel	2.7	1.9	499	386	866	868
Kemiprodukter	3.5	2.9	7 523	5 138	17 871	14 348
Järn och stål	2.9	2.4	4 235	4 529	8 647	10 636
Övriga metaller	2.8	4.7	831	641	3 277	1 460
Metallvarutillverkning	1.9	5.9	727	553	4 002	975
Datorer och elapparater	2.5	1.6	858	670	1 372	1 396
Övr. verkstadstillverkning	2.7	4.6	1 676	1 778	6 377	3 998
Motorfordon, övr. transp.med.	2.2	3.4	1 357	1 481	3 699	2 846
Eldningsolja						
Bensin och diesel	1.3	0.9	10 308	15 440	13 504	22 773
Övr. petrokem. produkter	3.3	5.1	244	55	1 094	144
Råolja, importerad		1.8	19 293		33 265	
Total			77 911	84 239	171 193	155 979
Per år %	2.1	2.7				

Figur 3 visar hur export och import i ton har utvecklats 1980-2015, och den prognoserade utvecklingen 2010-2040. Perioden 1980-2015 har exporten ökat med i genomsnitt 1,6 procent per år och importen med 1,1 procent per år. Prognosen innebär att exporten och importen i ton ökar snabbare 2010-2040 än vad som varit fallet de senaste 35 åren.

Figur 3 Export och import av varor 1980-2015, prognos 2010-2040. Milj ton.

Källa: SCB (SITC), KI och egna beräkningar

I Tabell 5 visas en sammanställning av de historiska tillväxttakterna för import och export i volym (MSEK) och ton, och motsvarande tillväxttakter i prognosen. I MSEK ökar importen och exporten långsammare i prognosen än historiskt. Mätt i ton gäller det omvända förhållandet – importen och exporten ökar snabbare i prognosen än historiskt.

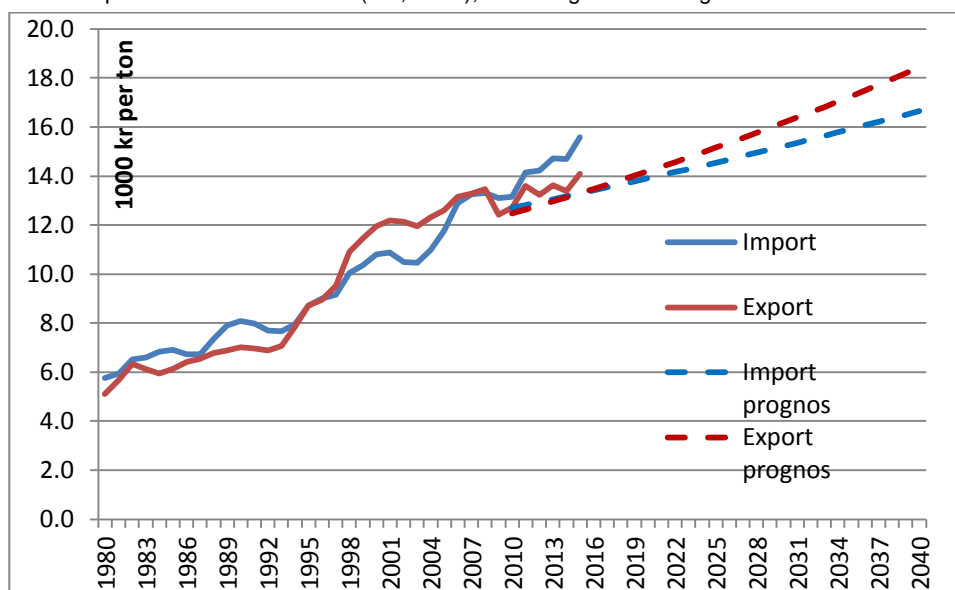
Tabell 5 Sammanställning av årliga ökningstakter för import och export i fasta priser (MSEK) och vikt (ton), historiskt och i prognosen. Källa: SCB (NR, SITC), KI och egna beräkningar.

	MSEK, årlig ökning	Ton, årlig ökning
1980-2015, statistik	Import 4,1 % Export 4,5 %	Import 1,1 % Export 1,6 %
2010-2040, prognos	Import 3,6 % Export 3,4 %	Import 2,7 % Export 2,2 %

Skillnaden mellan historisk utveckling och prognos blir än mer påtaglig med avseende på genomsnittliga varuvärden, dvs. med hänsyn till att den historiska tillväxten i ekonomisk volym har varit snabbare än den prognoserade, medan det omvända gäller för tillväxten i ton.

Figur 4 visar hur det genomsnittliga varuvärdet har utvecklats 1980-2015, och det prognoserade genomsnittliga varuvärdet 2010-2040. För den historiska perioden har varuvärdet för både export och import ökat med i genomsnitt 2,9 procent per år. I prognosen ökar det genomsnittliga varuvärdet betydligt långsammare, 0,9 procent per år för importen och 1,3 procent per år för exporten.

Figur 4 Varuvärden för export och import 1980-2015, prognos 2010-2040. 1000 kr per ton, fasta priser =2010. Källa: SCB (NR, SITC), KI och egna beräkningar

5 Känslighetsanalys och slutsatser

Vi har konstaterat att prognosen 2010-2040 innebär att export och import i kronor ökar något långsammare än den genomsnittliga ökningen för en längre historisk period, medan att prognoserad export och import i ton ökar snabbare än historiskt. Det betyder att det prognoserade varuvärdet i genomsnitt ökar betydligt långsammare än historiskt.

Osäkerheten i varuvärdesprognosen för de olika varugrupperna kan vara en källa till att det genomsnittliga varuvärdet ökar betydligt långsammare, och utvecklingen i ton därmed snabbare, än historiskt. En annan källa kan vara att prognosen i LU för export och import i kronor innebär en förskjutning mot varugrupper med relativt låga varuvärden. För att undersöka detta har en känslighetsanalys genomförts med avseende på olika antaganden om varuvärdets utveckling per varugrupp, se Tabell 6.

Tabell 6 Känslighetsanalys med avseende på antaganden om varuvärde per varugrupp

MSEK	Varuvärde	Kronor totalt per år		Ton totalt per år		Varuvärde genomsnitt per år		
		Import	Export	Import	Export	Import	Export	
1	2010-2040	2010-2040	3.6%	3.4%	2.7%	2.1%	0.9%	1.3%
2	2010-2040	1995-2013	3.6%	3.4%	3.7%	2.2%	-0.1%	1.2%
3	2010-2040	2013	3.6%	3.4%	2.6%	2.5%	1.0%	0.9%
4	1995-2013	1995-2013	3.6%	3.9%	1.6%	1.9%	2.1%	2.0%
5	1995-2013	2010-2040	3.6%	3.9%	1.4%	2.1%	2.2%	1.8%

- På rad 1 i tabellen återges den tidigare redovisade prognosen.
- På rad 2 har varuvärdesprognosen ersatts av den årliga förändring av respektive varuvärde per varugrupp som följer av den förändring som ägde rum mellan 1995 och 2013⁹. Den resulterade ökningen i ton blir högre än i prognosen.
- På rad 3 har 2040 års varuvärde för respektive varugrupp satts oförändrat från år 2013. Det resulterar i en ökning av exporten i ton som ligger högre än prognosen, och en ökning av importen i ton som ligger nära prognosen.

Således innebär inget av dessa alternativa antaganden att det genomsnittliga varuvärdet ökar snabbare än i prognosen, dvs. tillväxten i ton blir inte lägre än i prognosen.

- På rad 4 återges den observerade utvecklingen 1995-2013. Under denna period ökade varuvärdet i genomsnitt med ca 2 procent per år, dvs. betydligt snabbare än i prognosen. Ökningen av import och export i ton var lägre än i prognosen.
- På rad 5 har för samma period den observerade förändringen av varuvärdet för respektive varugrupp ersatts med den årliga förändring som följer av varuvärdesprognosen för perioden 2010-2040. Även i detta fall ökar varuvärdet i genomsnitt med ca 2 procent per år, dvs. ungefär lika snabbt som i den observerade utvecklingen på rad 4. Det innebär att även ökningstakterna för import och export i ton blir nära vad som observerats för denna period.

Slutsatsen av denna känslighetsanalys är att den prognoserade snabba ökningen i ton, och långsamma ökningen av genomsnittligt varuvärde, i huvudsak kan förklaras av att prognosen för export och import i kronor (volym) har en annan sammansättning än tidigare, med avseende på tillväxten för varugrupper med höga respektive låga varuvärden.

Slutsatsen kan illustreras med följande siffror avseende importen. För de 19 varugrupperna var år 2010 medianen för varuvärdet knappt 10 tkr per ton, enligt Tabell 3. För varugrupper med varuvärden högre än medianen var volymtillväxten 1995-2013 i genomsnitt 4 procent per år, medan volymtillväxten för varugrupper med varuvärden lägre än medianen var betydligt lägre, drygt 2 procent per år. Motsvarande siffror för

---

⁹ Endast start- och slutår, det vill säga oberoende av hur varuvärdet varierat under åren mellan 1995-2013

prognosperioden 2010-2040 är 3,7 procent respektive 3,0 procent. D.v.s., under prognosperioden växer varugrupper med höga varuvärden långsammare än tidigare, medan varugrupper med låga varuvärden växer betydligt snabbare än tidigare.

Avslutningsvis bör dock upprepas att prognosen för varuvärdets utveckling per varugrupp är osäker. Det förhållandet att varugrupper med låga varuvärden 2010 växer snabbare än tidigare innebär att den prognoserade tonutvecklingen är speciellt känslig för vilka varuvärden som prognoseras för dessa varugrupper.